digitized by ukrbibljoteka.org

„СОЮЗ“
НАРОДНА ЧАСОПИСЬ
виходить що тижня в четвер.

РЕДАКЦИЯ:
166 East 4th Street, New York.

ПЕРЕДПЛАТА:
На цілий рік $1.50
На пів року 75
Поодиноке число . . . . . 3ц.

СОЮЗ

Часопись для руского народа в Америці.

"SOJUZ"
Published Every Thursday
—by—
"SOJUZ" PRINTING COMPANY.
184 Hudson St., New York.
Yearly $1.50
Six months 75
Single copy 3c

Entered as second-class matter August 14. 1908 at the Post Office at NewYork, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

No. 33. Ню-Йорк, Н. Й. Четвер 26 серпня 1909. New York, N. Y., Thursday, August 26, 1909. Vol. II.

Уваги.

Antosiu, Autosiu, jakże ty się zmienił.

Недавно тому як „Союз“ подав в увазі, що „Свобода“ неслушно закидує тиранію еміґрац. комісарови Williams'ови та називає його царем самодержавцем.„Свобода“ дуже за те обурилась і взялась критикувати нашу замітку. Однак в числі 32 „Свободи“ той сам редактор називає того самого комісаря в статі „Еміґрацийні доми“ гуманістою і великим праведником перед Богом і людьми за те, що відкриває всі лайдацтва „św. Józefa“ і других філянтропів. І деж ту льоґіка.

Ой панове редактори від бабуні „Свободи“,ви лучше зробилиб еслиб пішли ділити судьбу своїх довгоухих братів в Централ парку та возили по пять центів маленьких діточок. Се бувби для вас заробок і для них втіха.

Минувшого тижня відбулись довірочні збори „Подільскої Січи“ і „Гайдамаків“ і ще деяких товариств в Ню Йорку. Ціль зборів була створити спільну проґраму для орґанізациї американьских поселенців.

І по кілька годинній дискусиї виказалось,що більша часть „просьвітителів“ тримає в своїм інтересі кождий свого окремого божка. Та се і недивниця скоро зважимо що при такій злуці не одному з тих прийшлоб ся позбутись шаржи, тай гонорів. Даремний ваш труд панове, покликувати нарід до просьвіти і єдности коли самим проводирам не достає одного та другого.

Шило з мішка мусить вилізти а вовна в вовчій шкірі здрадить ся. „Кан. фармер“ пише що в Канаді двох незалежних попів заявили себе православними. Щаслива дорога. Такі гандлярі вір високо скінчать, Та ще народ плюне їм в лице. Підлість підлостю, нема що й казати, але питане, чому православні батюшки такі ласі на дяків-недоуків серафимскої породи.

Послідна телеґрама на власнім шнурку: Варшава. Члени Укр. Нар. Театру сильно обурені, що в „Союзі“ була не правдива вістка.Они не мали сьпівати „Boże coś Polskę“ але „Patrz Kosciuszko na nas z nieba“.

Петроґрад: В годину по вічу в Нюарку до господина Луцика завізвано санітарну комісию, котра сконстатувала його твердорусского язика.Стан грізний здає ся що не обійдесь без ампутациї.

Новинки.

— Кождий мислячий чоловік вичікує нетерпеливо вістий з Mc. Kees Rocks де відбуваєсь штрайк робітників Pressed Steel Car Co.

Робітники, шерефи війско стріляють ся взаїмно і падуть жертвою інтриґ капіталістів. Обі сторони узброєні в револьвери, динаміти та буки. Істория одного дня промислової війни принесла в результаті смерть десятьох людий і много ранених Лікар який безперестанно опікуєсь раненими з обох сторін коли не уступивсь за вчасу з улиці на розказ військового, обімлів від удару мачуґи. Робітники ховають ся перед нападами татарских воїнів по домах під ліжками. закамаркаки, але і там їх знаходять, витягають і бють немилосерно палицями. Улиці міста опущені, склепи позамикані. Ситуация грізна. Кого винувати за се? Робітника? Ніколи! він боресь за житє своє і свої родини. Тисячі темних Славян поставлено до роботи замість Американців,щоб усунути жаданя юнії, щоб пити кров безпомочного. Люди хочуть іти назад до роботи если їм дадуть те,що їм перше давано. Та 600 провідників ніколи на се не пристануть, щож випадає більшині робити? Забрати жінки, діти і забиратись або прогнати своїх провідників, каятись гріха перед капіталістою і просити помилуваня?

Та кудиж ті підуть з родинами? Хтож їх в сьвіті пригорне, хто накормить? І чи позволить їм людска натура, людскі чувства покинути своїх вірних завзятих провідників? Майже що не половина вже більш як рік без роботи, много голодує, всі прибиті горем, очевидно їхня нужда пхнула до крайного средства ратунку до штрайку. Коли бо з весною по голоднечі дістали працю знижено їм платню, ставляючи їх в безвихідне положенє. Коли тим часом капіталісти вилегують спокійно свої черева стягаючи великаньскі доходи з праці нуждарів. Они на перед визначивали собі кілько мають дістати зиску за продукт, решту якаб не була кинути робітникови. Се виглядає неімовірне, але правдиве. Жаден робітник не знав кілько дістане при виплаті. Досить з него було коли почув: бери шо тобі дають, ми ту панами! Нютар за десять день і дві ночи мозольної праці діставав 6.50 дол.Проклятє капіталістам за їх непростимий злочин проти праці. Они підступом і підлою здрадою заманюють робітників з иньших міст аби добити до решти зносилених борбою і голодом 7.000 народа.

Розсилають агентів по околици, ті роблять фальшиві контракти з робітниками, при поммочи куль наладовують ними Box car-и і відставляють як товар на Mc Kees Recks до роботи, яка не лучша сибірскої каторги,турецкої неволі. Що робітник то 2 поліцаї над ним з револьверами. Таким поведенем вичерпали послідні сили і терпеливість щераз спробувати щастя, знялась революция, посипались градом кулі полилась невинна кров, засіваючи раненими фабричне подвірє, які серед спекоти та смертельних мук дожидають безсла вного в очах братів скону, ціла ся істория се соромом кля републіки, вільної країни, для народних прав. Безправність дихає безправностию, для голодного. Час вже бувби, щоб і богаті люди Америки узнали меньшого брата за людске єство, з його житевими потребами а не предмет на якім сповняють зьвірский злочин, за який повинні відповісти, бож в тім тираньстві они суть найбільшими злочинцями.

— Російский ех-обершт К. С. прозиває царя Миколушку нездарою. Р. Сазеньский заявляючи, що волить зарзбляти на хліб на НюЙорских доках чим бути ґенерагом в російскій армії. Таке заявив рос. обершт Р. Сазеньский послідного четверга коли висівши з парохода Мавретанія і загостив до тов молодих Християн в Ню Йорку. Я покинув російске війско тому, що я яко чесний чоловік не міг чинити сего, що від мене жадано. Я соромив ся глянути в очи моїм жовнірам. Они мусіли уважати мене за деспота, не знаючи того, що я також раб мого наставника. Коли мене вислано з реґіментом на Сибір, здавалось, що уряд забув за нас, що ми на сьвіті, що чинило мою службу найнезноснійшою, се то, що я мусів бавитись в шпіона, я мусів перечитувати всі листи не лише простих вояків але також де яких офіцерів і мельдувати старшим, про все щоб могло заохочувати адресанта до революцийного руху. Щоб сповняти обовязок я отворяв листи в присутности всіх моїх людий віддавав їм листи без перечитаня. Що до політичних виглядів говорить дальше обершт, То російский нарід ніколи не одержить, що йому цар обіцяє. Батюшка Никола є забавкою в руках аристократиї. Князі їх дружина знає що если цар попустить самодержавію, то се підірве їх власть над народом, тому не спішуть ся ані з найменьшим відтінком реформи.еслиб цар хотів дати волю народови, мусівби перше усунути аристократию, та заповнити нею тюрми.

Дума се лихий жарт.

Кількох заступників робітників в ніби парляменьті сидить і не має нічого до говореня. Та є в нім всякого рода патріоти, але богаті властителі земельні, яких одинокою задачею, ще більше придбати. Думу використовує аристократия.

Особливо гірко прийшлось говорити про війско і фльоту. Коли ми повернули з японьскої війни, аристократия що лишилась в дома захопила аванси.Так само нині війско і фльота як і перед війною гниє. Видано великаньскі суми грошей на будову кораблів' але сі завандрували до кишень аристократиї. На чорнім мори є щось зо 5 воєнних кораблів і стількож на всхіднім, та всі они на нічо не придатні.

На кождім корабли є по 30 по 40 адміралів, яких вся робота складає на се, щоб дерти з людий гроші. Хосен з війска пропав через не вдячність ряду. За нашої ґенерациї для Росиї нема надії на якийсь поступ.

Обершт знає анґлійску мову, если йому удасть ся найти яку професіональну посаду то all-right, если ні то радо бересь за працю рук звичайного зарібника.

— В Пітсбурґу арештувала поліція 40 італійских анархістів, які з червоними прапорам,узброєні в штилети ішли на чолі 400 штрайкуючих італійских робітників, що працювали по улицях міста. Італійці з початку ставили опір поліция взялась до палок многим порозбивали голови, провідників арештувала прочі порозбігались.Приарештованих найдено брошури анархістичні.

— В Вашинґтоні відкрито що нові американьскі центи суть о много вартнійші чим з індійскою головою. Новий цент рівняє ся майже величині і вазі (5 ц.) нікля, тому в послідних часах дуже часто відгравав ролю нікля при телефонованю.

— З Ріо де Жанейро наспіла вість, що лікарі тамошного бактериольоґічного інститута, д-ро Борнер, Бураґао Провазек відкрили бакцилї віспи. Від коли стверджено, що причиною недуг є мікроорґанізми бабилї і коки, богато дослідників старало ся викрити також бацилї віспи, недуги, що від не памятних часів переслідує людство.Довгий час ті намаганя не приносили успіху, наслідком чого в послідних чотирох роках став навіть ширити ся погляд, що росадником вісти не є бацилї, лише животинки найнизшого степеня т. зв. спорозоами.Відкрите бразилійских лікарів має для науки велике значінє, хотяй до успішного лічення хороби по думці лікарів не причинить ся. Від часу винайденя методи щепленя віспи знайдено вже могучу зараду против тої недуги, усуваючи всяку небезпеку. З тої пори питане росадника віспи стало ся більше теоретично - науковим. Не є однак виключеним, що по відкритю бациля удасть ся тепер енерґічнійше поборювати недугу, коли находить ся вже в стадиї розваю.

— Яку платню побирають найвисші достойники в Австрії?

Австрійский цісар має 22 міліонів 600 тисяч корон річної платні, або 62 тисяч корон на день. Президент міністрів має 24.000 К, а 28.000 К додатку; міністри мають по 20.000 К річно, а 20.000 К додатків; Найменша міністерська доживотня пенсія виносить 8000 К. Э з чого вигідно і безжурно жити. А ти, робітнику і хлопе, кілько заробляєш на рік?

— Підчас празнику,сиділи на парохії при багато заставленім столі гості, між якими були попи, монахи і сьвітські люди. Між иншими було також і чотирох учених: правник, медик (лікар), елэктротехнік і теольоґ („учений“ піп). Всі чотори сперечали ся, котра наука э найстарша. Правник казав: „В кождім разі правничі науки були найстарші, бо коли Бог сотворив Адама, то сейчас заключив з ним умову, після якої не вільна було йому рушати яблока з одного дерева. За зломанє сього контракну прогнав бог Адама і Еву з раю“.— „Е ні“, відповів медик, „медицина ввиду того э старша. Пригайдайте собі, панове, щоБог робив уже операцію, коливиймав з боку Адама ребро, з якого опісля повстала Ева“. Та елэктротехнік закликав з тріюмфом: „Першина належить ся нам, елэктротехнікам, бо перше, заки те все стало ся, бог росказав: Нехай будесьвітло!“ — „Не хочу бути варозумілим“, сказав тоді солодко теольоґ, „але мені здаєть ся поважані панове, що першина належить ся нам,теольоґам. Бо заки повстало сьвітло, була вже темнота!“

КОНЦЕРТ І ВАЛЬ!

устроює „Читальня Просьвіти“ в суботу дня 4-го Septembra 1909 р. в Akademy Hall, 523 S. 4th St. Philadelphia, Pa. початок о 7 г. вечером.

Пов. Родимці сим разом неповинно забракнути нікого э Русинів, малі чи великі, старі чи молоді повинні прибути,длятого що то устроює „Читальня Просьвіти“, до ней повинен кождий горнути ся. На Концерті буде сьпівати читальняний хор найкрасші мельодиї.

Музика добірна. Завчасу стараєм ся, щоби всіх вдоволити. Комітет.

„ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ“

Виходить у Львові раз на тиждень і коштує 1 доляра піврічно.

Наколи хочете дізнатись, що діеть ся в старім краю і як боре ся робочий люд за кращу долю, то запренумеруйте собі „Землю і Волю“.

Оказові числа висилаєть ся безплатно.

Адреса: „ЗЕМЛЯ І ВОЛЯ“ Львів, вулиця Осолінських, ч. 4. — Austria, Galizien, — Europe.

Д. Ф. ВОЛЬФМАН,
220 E. 5th Street,
Недалеко 3 Евні в НЮ ЙОРКУ
Европейский інститут медичний і елєктричности
СПЕЦИЯЛІСТ,
що має 20-літну практику і лічить всякого рода хвороти.

Коли ви чуєте ся ослаблені звичайними або хронічно задавненими хворотами як. секретні, біль і катар жолудка, ревматизм, біль горла, хребта, грудей, катар носа, хворота очий, чирака, короста, боляки, рани, затруте крови, кровоток, корчі або инші хвороти, так не за недбуйте себе. Всяке за недбане хоть і найлекше хвороти є небезпечне і з часом стає ся невилічиме.

Всяке ослаблене орґанізму, утома духова може бути тільки вилічена нашими специялістами.

Наша довголітна практика говорить сама за себе.

Всякі хвороти хотяй найбільш тяжкі ми лічимо в недовгім часі завдяки нашій лябораториї.

Після найновійшого системи устроєної електричности відділ з найновійшими електричними апаратами на европейский лад всегда на услуги наших пациентів.

Час принятя:
В звичайні дни від 9 рано до 9 вечером
в неділі від 9 рано до 5 вечером.

Dr. F. Wolfman,
220 E. 5th Street,
NEW YORK, N. Y.

ПЕРША
РУСКА КНИГАРНЯ
В АМЕРИЦІ
Заснована в році 1904
продає всякі рускі книжки по приступній ціні, а іменно: букварі, провідники, читанки, повістки, оповіданя, історії,казки, співанники, штуки театральні, календарі, переписні листки, листові папери; виробляє печатки з рускими і латиньскими буквами і виконує всякі друкарскі роботи.

Цінники на жадане даром.

Пишіть на адресу:
RUTHENIAN BOOK STORE
439 North 6th Ave.
Scranton, Pa.

digitized by ukrbiblioteka.org

"SOJUZ" (Union)
RUTHENIAN WEEKLY PAPER
Published Every Thursday
by the
"SOJUZ" PUBLISHING COMPANY,
166 East 4th Street, New York.

Subscription per year . . . $1.50
,, ,, six months . .75
Advertising Rates Furnished on Application.

«СОЮЗ»
часопись для руского народа в Америцї
виходить кождого тижня в четвер

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:
в Спол. Державах $1.50
до Канади 2.00
до Европи 2.00

Безіменних дописей не принимаемо.

Редакция принимае всякі адвертайзменти, по умірковаиій цінї; о близші інформациї пишіть до Редакциї.

ГРОШІ можна посилати в реґістрованім листї, або через експрес, або на Money Order. Моней ордер, т. е. карточку, котру дае почтар, або експрес. аґент, треба в листї нам післати, бо без тої карточки не дістанемо грошей.

Гроші треба посилати на висше поданий адрес.

Відвічальний редактор: **Осип Косовий**

Дозволене чужолоства попам в кат. церкві.

Виписи з морального богословія сьв. Лїґури, потвердженого ,,ex cathedra" папами Пієм IX і Львом XIII.

,,І повний Рим байстрят,',
,,От Іх догмати і Іх слава!"

(Дальше.)

Пробабілїзм в мораль-теольоґії Лїґури.

Лїґура опирае моральну систему в своїй мораль - теольоґії на probabilis-мі Tom. I. стр. 141-264.

1. Правдоподібна думка, вмісто совісти. ,,Сьв. Лїґура учить в своїй розправі, як також в много иньших dissertati-ях і apologi-ях, що если е кілька ріжних думок о моральнім правилї то можн вибирати з поміж них сю, яка прихильна свободї. Тому при кожнім правалї наводить ся ріжні погляди церковних писателїв і даесь свобідно до вибору. Но коло маесь до дїла з законом а авторітетом визнатнїйших батьків маесь поступати згідно з ними.

Після сего виходить, що кат. піп, або і сьвітский чоловік не потребуе зважати на совість, а лиш послугуватись ,,widzimi się" поглядами мораль-богословів та вибирати такий, якии йому подобаесь і найбільш обезпечуе його свободу.

2. Правдоподібна присяга а не совістна, Лїґура позваляе кривоприсягу в много случаях, чого не позваляе закон державний. Про се пише:

,,Виповісти присягу в много значних словах, если заходить важна справа і присягаючий вміе многозначно виразитись, тогди за се нема ніякого гріха, бо де е рация затаїти правду щей без брехнї, то ніякої хули не чинить ся присязї.

Многозначність може бути трояка:

1. Слово може мати два значеня прим. ,,volo" ,,хотїти і летїти".

2. Речене можна виразити двозначно, прим. ,,Петрова книжка" значить, що книжка або належить до Петра, або Петро написав сю книжку отже еї автор.

3. Слова можуть мати лїтеральне значіне або духове (символїчне), если кого питають, чи він знае про що, а він не хоче виявити, може відповісти — нї. То ,,нї" він може або лише висловити, або відповісти ,,нї".

Лїґура оправдуе еще фальщиву присягу через restrictio non pure mentalis (затаїне правдивої гадки).

По його думцї правду можна затаїти укриванем правдивої гадки. Виноватий або сьвідок може присягнути, що не знае нїчого про злочин, хотяй дїйсно знае, він може розуміти ту під злочином сей, о який слушно питають, або той, що затаюе вину, або і той про який він тайно довідав ся.

Коли злочин ще не відкритий, тодї сьвідок може, навіть мусить сказати, що виноватий не поповнив його, також послїдний (злочинець) може те саме сказати, если нема нїякого доводу. Єсли оскаржений через многозначну присягу вільний від вини. тодї зовсїм оправданий, позаяк такою присягою (що властиво не уважаесь за присягу) грішить проти послуху судиї, якого обовязком дізнатись правди. Єслиб через таку присягу, хто другий потерпів, мусить оскаржений винагородити його в иньший спосіб.

Оскаржений може сам заперечити свій злочин присягою, если по зізнаню чекалаб його велика кара.

Так само дозваляесь кривоприсягу в торговли, при переслуханю сьвідків, пожичцї, чужолостві і много иньших случаях толерованих сьвятим Лїґурою.

Розуміесь в краях як Сполучені Держави, Канада, Анґлїя, Німеччина така правдоподібна присяга не легко плазом уходить і таких мантїїв строго карають по законї державнім.

Парох Johann Moosauer в селї Pocking (Покінґ) в полудневій Баварий, що заховував вірно прикази сьв. Лїґури дїставсь на 10 лїт до дому поправи засудом з дня 27 вересня 1899 р. карного закона присяжного.

Визволене католицких народів з пропасти устної сповіди.

Незаперечений історичний факт, що народи, які найбільше вславились і поступили в старинї на перед т. е. Греки і Римляне, ті самі найбільше остались позаду в нових часах. Рим, великаньске місто старини, в нових часах амбасада Божого намісництва, до 1870 р. столиця церковної держави показуе свій моральний впадок та опустошене під пановнем папів-керманичів. Папа Сікст IV. заложив в р. 1475 проституцийні доми. За панованя Пія IX в церковній державі прийшло на сьвіт 1000 правого, а 2560 неправого ложа дїтий. Професор Фридерих оповіщуе в дневнику з часів ватиканьского Собора в Noerdlingen 1873 р. що за Пія IX. оден професор моралїстики в Римі удержував проституцийний заклад для попів. В Італії, італїйске правительство носило перед сьвітом виписи з споминів епископа Scipio da Ricci, аби показати яких средств мае хапатись, щоб охоронити нарід перед цїлковитим занепадом який приносить йому устна сповідь. Виписи сї представляють докадне житє монахинь по монастирях.

Так як кат. попи, так само монахи присягають на чистоту, та як они се розуміють виказуе нам повисший випис.

На стор. 115. читаемо лист сестри Flavi-ї Peraccini, ігуменки сьв. Катерини монастира до Thomas-a Kamparina, ректора семинара в Pistoj-i.

,,Отсим хочу за досить учинити Вашій просьбі, зверненій до мене, тому спішусь дещо написати, та сама не знаю як".

,,Про тих, що зійшли з того сьвіта хочу замовчати. З тих, що еще жиють, е много, що не оказують приличности в своїм поведеню. Між ними колишнїй Provincial др. Ballendi дальше Calvi, Zoratti, Bigliaci, Gnidi, Miglieti, Verde, Rianchi, Ducci Seraphini, Bolla, Nera di Suca, Quaretti і пр. що більше однак. З виїмком двох або трех між них, яких я знаю взагалї чи то ті, що ще жиють, або що повмирали то всї того самого характеру, переконань і блуду.

З наукового сьвіта.

Перед 600 лїтами кулистість землї та американьский і австральский континент, були тільки догадами в тогдашнім науковім сьвітї, Богато попередників Колюмба погинуло марно в вовнах океану в надії, що відкриють землю, яка в понятю богато навіть вчених людий була тільки уявою. Но наука, віра в дїло і енерґія та і поміч зі сторони іспаньского правительства, довели Колюмба до континенту на якім тепер жие сотки міліони людий.

Відкривши всї континента землї, науковий сьвіт звернув свою дїяльність в напрямі улекшити житє цїлій людскости і днесь продукт наукових праць видний в цивілїзованих краях на кождім кроцї, а іменно вся машинрия, сила пари, електрика вітру, як тоже хемія здае тепер бути необходимим чинником в житю культурних народів.

В послїдних роках науковий сьвіт звернув особлившу увагу на воздухоплавство і хотя тілки короткий час працюе в сїм напрямі, то результати бачимо знамениті. Князь Зепелїн в Німеччинї видумав бальон з прирядами для кермованя ним в воздусї так, що своїми полетами в атмосферу подивляе сьвіт.

Два братя американцї знова видумали крилату машину яка без бальону, без ґазу двигае ся у воздусї на крилах і немов величавий птах лїтае та кружить за і проти вітру куда хоче воля керманича.

З сього виходить, що справа з воздушними кораблями мабудь скоро стане удосконалена і люде почасти перестануть топтати матїнку землю а у воздусї перелїтати муть з города в город, з краю до краю.

Сими роками розбудив ся ентузиязм між учеными доконче дізнати ся та пізнати бігуни землї, хотя вже від 1800 року було вже аж 478 експедиций в напрямі північного, а 61 в напрямі полудневого бігуна. Но всї ті експедициї далеко не дали всего жаданого успіху. Днесь еще е 203 миль в проміни кругом бігуна, де не була людска нога.

Вічні зими, гори леду, величезні ровени поломаних криг, поперетинаних прогалинами морскої води, мертва природа, ґрохіт ледів, тріскане мов з армат ледових скал, шипіт стиране ся брил леду, гуркіт гураґанів творять оба бігуни тяжко приступними для чоловіка. Учені називають сю країну замерзлим пеклом, безголовем де ухо чоловіка прошибае неземскі витя стогони та ґрохоти ледів.

Не одна вчена людина загинула без слїду в тих країнах. Но наука э ідеею людскости, тому погибнуті жертви не могуть відстрашити иньших учених від розслїдженя тайни на бігунах.

В тій цїли збирае ся тепер аж пять експедиций з ріжних точок північного підбігуна та ріжними способами хотять дістати ся на бігун і вернути ся. Проводарем одної експедициї стае капітан Амуджен, який вже заздалегідь приучуе 100 білих медведів до послуху, тягнути санки. Він бере зі собою чи мало поживи і одежі виїздить на ледоватий океан і думае медведями переїхати ледові гори, а в місцях де не буде леду перепливати з медведями на дальші ледові гори аж дістане ся на бігун.

Друга експедиця др. Кука з Бруклина в товаристві ескімосів мае знова иньший спосіб дістати ся на бігун. Кук побудовав автомобіль, який їде по ледї як сани, а на водї плине як корабель, а навіть до гори їде за помочію трибів при колесах які мають в їдати ся в ледяну дверь. До автомобіля привязаний довгий ряд лодок, які на земли служать за сани, а на водї за човна. В сих лодках містить ся провізия для експедициї старанно закутана ґумовими накривалами. Кук тепер мае бути вже десь недалеко бігуна.

Трета експедиція Гарізона, котрий виїздить з Мекензі рівер і думае за три роки переїхати бігун і приїхати до Шпіцберґен в північній ледоватій Европі. Сей мае свою методу їзди. Він льокуе ся на великій брилї леду в лиманї Мекензі ріки, розпустить вітрила і за помочію вітрів думае добитись до бігуна. Сей бере приряди бездротного телеґрафу і хоче вдорозї порозуміватись зі сьвітом.

Четверта експедиция під проводом князя Зепелїна, котрий удосконалить бальон. Він наміряе виїхати своїм бальоном прямо з Німеччини через Швецію по над край Франц Йосифа та через бігун аж до Америки.

Пята експедиция під проводом Нічого. Сей робить сани які моглиб і по снїгу їхати і по водї плисти та бере з собою машину до лїтаня якою думае гнати сани поледових горах в напрямі бігуна.

Форма правлїня пресвитерскої церкви в Спол. Державах Америки.

(Принята 1788 р., поправлена 1805 — 1894 р.)

ГОЛОВА I.

Передні основи.

Пресвитерска Церква в Спол. Державах Америки, коли предкладала християньскій Публицї систему злученя та форму правлїня і дисциплїну в нїм, які Публика приняла — уважала потрібним вияснити у вступнім слові свого предложеня кілька головних засад, на яких она опирала ся і якими кермувала ся тодї, коли виготовляла той плян: Сподіючись, що отсе в певній мірі спинить шорсткі непорозуміня і прикрі прояви, які майже все повстають через недостаточне розумінє певних річий, тай пояснить систему в богатьох її роздїлах і поставить її в повні ясною та зрозумілою.

Ми годим ся в повній основі:

1. Що тільки один Бог е Паном совісти і лишив еї свобідною від людских наук та законів, які в чім-будь противлять ся божому слову, ба навіть виминають ся з правдами що до самої віри і служеня Богу. Тому ми уважаем за вселюдске і конечне право особистого переконаня в справах релїґії, ми навіть не бажаем жадної релїґії під кормигою цивільного права, хиба тільки задля охорони та забезпеки, но щоб тут кожда релїґія стояла на рівні з усіми иньшими.

2. Що погодивши ся з повисшими засадами для суспільного закона, кожда християньска церква, кожде братство, чи кожда з осібна церковна громада мае волю сама для себе установляти права для приниманя в свій круг нових членів, як тоже кваліфікувати своїх сьвященників і парохіян (вірних) та вести цїлу систему внутрішного правлїня, яке установив Христос, що хотяй в виконуваню повисших прав вони можуть милити ся, се е, або надуживати, або не доходити до них, однак і в тім разї вони не мішають свободї нї законам других людий, хиба що самі на тім тратять.

3. Що божественний наш Спаситель постановив слуг для видимої церкви, яка е його тїлом і вони мають не тільки проповідувати Євангеліє і удїляти сьв. Тайни, но также дбати про дисциплїну для збереженя правди і обовязків і що повинність е самих слуг і цїлої церкви в якій вони служать, поправляти або видаляти з поміж себе всяку хибу чи гидоту а все придержуючись правил, які містять ся в слові божім.

4. Що цїлию правди е добро, а самим головним доказом правди е склонність спомагати сьвятість ,,пізнаете їх по овочах їх" се е правило самого Спасителя. І що нема згубнїйшої і більш безпідставної гадки понад ту, яка на рівні ставить правду з ложею та суд про се ставить поза границї людскої опінії. Навпаки ми уважаем, що віра і добрі дїла, правда і обовязки стоять до себе в нерозлучній звязи. Інакше не було-б підстави, нї найти правди нї поняти еї.

5. Що ми під напором повисших засад уважаем за потрібне установити певне громадске право аби всї, кого принимае ся за учителїв, були міцні у вірі, ми віруем тоже, що суть правди і форми, задля яких можуть ріжнити ся навіть люди добрих характерів і засад, а у всїх таких справах на нашу думку, обовязані суть так поединчі християни як і цїлі громади плекати друг до друга взаемну терпимість.

6. Що хотяй характер кваліфікациї тя власть церковних наставників опирае ся на сьвятім Письмі. як тоже і відповідний спосіб історичного їх послїдства та стану, однак уповажнене їх виконувати свою власть в якій будь громадї залежить від тої громади.

7. Що всяка церковна власть, чи вона установлена волею цїлої церкви, чи через репрезентацію делеґатів, е лише властию підвладною і поясняючою, иньшими словами, що сьв. Письмо е одиноким правилом віри і наставленя в житю, що жадне церковне законодавство не мае права установляти своїх власних законів та змушувати совість повинувати ся їм і що всякі правила церковою дані повинні опирати ся на обявленій божій волї. Тепер хотяй і легко можна надмінити, що вже задля самої природної людскої омильности, всї синоди і собори можуть помилятись, то все таки о много небезпечнїйшим е самозваньче присвоене собі власти укладати закони, чим судити на підставі даних уже прав, які знані суть цїлому віруючому в Євангеліє загалови, та хотяй сей суд з конечности в данім разї лежить у руках омильних людий.

8. А в решті, що наколи ми постоїм міцно при повисших засадах опертих на сьв. Письмі і здоровім розсудку, тогди сама сила тих засад і точна дисциплїна для їх виконаня принесе славу і щасте такій церкві. Позаяк церковна дисциплїна сама собою мусить бути чисто моральною, або духовною тож і мае власть судити тільки морально. Суд еї може опирати ся на волї приналежної громади вірних згідно з основами та благословенієм голови вселеньскої церкви Ісуса Христа, но нїколи не сьміе послугуватись жадними цивільними законами, вона не сьміе уживати жадного насильства.

ЗАМІТКА: — Вступна ся статя кромі першого в нїй реченя уложена і написана була на ню-йорскім і філядельфійскім Синодї і поставлена на вступі форми правлїня і пр. як вона явила ся в виданю Синоду з року 1788-го. Того-ж року після уложеня плянів, на яких до сих пор управляе ся Пресвитерска Церква. Синод подїлив ся на чотири Синоди і тим робом дав місце головному Соборови, який в перше з'їхав ся 1789 року.

(Дальше буде.)

digitized by ukrbiblioteka.org

АЙТОН СІНКЛЕР.

Нетри.

ПЕРЕДМОВА.

,,Нетри'' — се повість з найновійших часів американьско-робітничого житя, тому звертаємо увагу Пов. Читачів до повільного і уважного читаня.

Коли Айтон Сінклер видав в Америці свій роман: ,,Нетри'' — зняла ся страшна буча. Скрикнула з жаху вся республіка. Сей роман відкрив прилюдно страшенну рану сучасного громадянства, яка — без тямущого і сьміливого лікаря — могла ширити ся далі, ховаючись від ока людского.

Сінклер служив за простого робітника в Чікаґо на різницях і все, що він там витерпів, він переказав свойому народови. Власники тих величезних різниць набивали свої такі-ж величезні кишені коштом життя і здоровя своїх робітників. Переробляючи всякими способами ті харчі, розсилаючи їх потім по всім сьвіті, вони не звертали ніякої уваги на чистоту: нехтували найперші вимоги гіґієни. Здрігнеть ся з огиди всякий, хто прочитає сю повість, коли довідаєть ся, як сї пани власники, не боять ся суду, толочать ногами всякі людські права ближніх своїх.

У країні свободи виявив Сінклер ті темні справи і уряд американьский зараз заходив ся провірити все і виявилось все, виявилось, що Сінклер правдиво описав житє робочих на різницях. І зробив уряд кілька проб, щоб поліпшити долю тих робітників. Але всякий, хто прочитає сю повість, зрозуміє, що всї ті заходи уряду не здадуть ся ні на що. Бо ся повість лиш одно зерняткo з великого намиста, поодинока подія з цілої системи визиску праці у тій країні свободи. Повість Сінклера виразно нам се виявляє і в сім велика її вага і заслуга. Та на сім не край. Коли-б повість Сінклера виявляла на сьвіт божий тільки таємниці чікаґських різьниць, вона зацікавилаб людей тільки на один день. Але ся повість є після злиднів американського робітника, стогін нечуваного, неописаного страждання борців за житє у водокруті поденної роботи, плач утоми, калїцтва і безнадійности... Сї нещасні люде проводять увесь вік свій у темряві, вони їдять тільки для того, щоб сила була робити, а роблять для того, щоб було що зїсти та голову де на ніч прихилити, а пють — щоб хоч на час про лихо своє забути. Тільки в Америці, країні свободи, могла пролунати ся смілива пісня боротьби за світло і людські права. Смілива правдива пісня! Проста — як пісня народна! Вона розказує про людей, які помандрували з світлими мріями у ту країну великих надій, та обдурили їх ті мрії і надії — і вони, ті нещасні люде, тиняючись по нетрах та печерах, ловлять хоч один маленький промінь світла. І нема їм ратунку, нема виходу з тих темних, огидних нор, дарма, що гірко працюють вони від досвіту до пізної ночи.

Яка-небудь нещасна пригода вириває їх з того водокруту поденної роботи — і вони пропадають з голоду прилюдно, серед стотисячної юрби байдужого народу. На гнилім ґрунті живуть робітники в країні свободи, гнилим мясом годують ся, а всю силу з них ссуть капиталїсти, для котрих нема ніяких законів. Там, у тій країні великих надій, суддів можна підкупити грошми, а поліція держить руку здирців — дукарів, людей середнього достатку там нема: тисячі людей там бенкетують, а міліони — з голоду пропадають. Про лихе житє тих міліонів злидарів розсказує у своїй книзї Айтон Сінклер, друг людей. Він, Американець, писав для Американців, але він дав всьому світу книгу, яка кричить про потребу добрих законів для оборони праці.

Сінклер розсказує про долю одної семї переселенців з Литви, розсказує просто й не химерно, як дитина: пригода за пригодою, з невмолимою льоґікою життя, або-ж може і без неї. З незвичайним мистецтвом малює він окремі події — і далеко треба оглянутись навкруги серед сучасного письменства, щоб знайти рівний йому талант по силї реальної, дійсної правди.

Молодого американського письменника можна рівняти з великим французьким письменником Золя. Повість Айтона Сінклера внесе в Америці нову течію у той рух обурення і протесту, що високою хвилею підняв ся тепер у країні свободи.

Е. Ріттер.

I.

Була четверта година, коли скінчив ся шлюб і почали підїздити карети. За ними увесь час бігла юрба цікавих, яких привабила метушня Марії Берчинської. На її широких плечах лежала вся вага весільних клопотів: їй поручено було доглядати, щоб усе було, як слїд, як ведеть ся звичаями далекої батьківщини. Марія клопоталась увесь день, мов несамовита, кричала, гукала і поштовхувала всїх, дбаючи, щоб усї шанували стародавні звичаї — і так замоталась, що сама переступала і нехтувала раз-у-раз ті звичаї — але на се вже у неї часу і снаги не ставало. З церкви вона вийшла остання, але хотїла перша з'явитись у сьвітлицю, що її найнято було для весїля, то-ж і підганяла вона жваво свого візника. Він не дуже зважав на її гукання і Марія не видержала: спустила віконце карети, витріщилась до половини і почала лаятись. Поки вона лаялась своєю рідною, литовською мовою, він мовчав, тоді вона перейшла на польську мову, яку він розумів і він почав відповідати їй лайкою зі своїх високих козлів. Лаялись вони всю дорогу і ся лайка прибавила юрбу вуличників, які бігли по обох боках карети мало не пів милї. Бачивши се Марія покинула лаятись. Підїхали до будинку, з якого лунала вже музика: дві скрипки та віольончеля, перед дверима стояла юрба цікавих. Марія вийшла з каретки і протиснулась через юрбу в залю. Там, оглядївшись, вона зараз почала давати порядок: юрбу цікавих вона витиснула назад, щоб дати дорогу тим, кого було запрошено і голосно гукала; ,,ейк, ейк! Уздарик дуріс! (се значить по литовськи: іди, іди! Зачиняй двері!) А голос її був такий гучний, що заглушав музику.

На таблиці, що була над дверима, стояло написано литовською та анґлійською мовою, що там продаєть ся вино й иньші напитки. Сей трактир стояв у тій части Чікаґо, що зветь ся: ,,За-різницями.'' Яка гребля — такий і млин — кажуть люде; яка була часть міста, такий і той трактир. І в такім непоказнім місці переживала хвилини найбільшого щастя свого життя маленька Она Лукошайте — гарненька і ніжна божа істота.

Молодий і молода стояли у дверях по ряд із тїткою Марією, яка важно відсапувала ся після боротьби з натовпом людей. Личко Они було радісне і щасливе, в очах було неначе якесь здивоване, віки трошки тремтїли і закрасив її тонке обличче румянець. Вона була у білій простенькій сукні, а з голови на плечі наміткою спускав ся білий серпанок, заквітчаний папіровими рожами з яскраво-зеленими листочками.

(Дальше буде.)

Живцем замурована.

Те, що діеть ся в монастирских мурах, тих ,,сьвятих обителях'' переходить людске понятє. Ми нераз писали про справки так монахів як монахинь, та се ще нїчо не є в порівнаню до того, що там справді діеть ся. Лише маленька частина ріжних монастирских злочинів виходить на сьвітло дня і то припадковим способом, бо монахи і монахинї а також і сьвітска і ,,духовна'' власть кождий злочин тушують, щоби не викликати слушного огірченя людности, яка в тих випадках готова без суду виконати слушну справедливість на посьвячених злочинниках.

Одним з таких монастирских злочинів, який припадково вийшов на сьвіт, є замуроване монахинї живцем.

Не так то давно тому — 40 років минуло 22 липня — як по Кракові розійшла ся вістка, що в архипобожнім монастири сестер Кармелїтанок босих ті побожні сестрички тримають у темнім льоху вже від 20 років замуровану свою сестру. Вже й давнїйше говорено собі на ухо сю монастирску тайну, але нїхто не хотїв вірити в се, щоби в такім чеснім монастирі, посьвяченім молитві і виконувоню ріжних християньских чеснот, могли мешкати злочинниці а не покірні божі слуги.

І сей злочин був би може нїколи не вийшов на сьвіт, може нещасна сестра Варвара Убрик — так називала ся булаби цїлком зігнила в темнім і калом наповненім льоху як би не знайшов ся чесний і сьмілий чоловік, Антін Гонсьоровский, який відкрив сю зьвірску тайну і дав знати про неї судови, жадаючи переведеня слїдства і ратованя нещасної жертви фанатизму чи злочину. Про сю злочинну подію в монастирі знали крім монехинь також і попи а навіть і найвисші духовні достойники. Помимо того не вважали вони за відповідне положити конець тому страшному терпіню сеї бідної людини, живцем гниючої в гробі — за несповнені вини.

Гонсьоровский довідав ся про сю страшну монастирску тайну від сповідника ,,сьвятих'' сестер Кармелїтанок босих, за посередництвом пароха з Тшебінї, Зеґадловича. Сей то сповідник, підпивши собі в веселій компанії попів — висьпівав при винї цїлу повість о замурованій монахинї.

Гонсьоровский довідавши ся докладно про сей страшний злочин, зробив донесенє на письмі до краківского суду, а рівночасно і до віденьского, бо знав добре що сам галицкий суд готов був цїлу справу затушувати, а його самого ще оскаржити за кидане сплетень на ,,побожні'' сестриці. Не треба забувати, що в тих часах було дуже небезпечно задирати ся з клером, який мав велику власть у своїх руках. А тодї не було ще соціялїстів, які би мовчки не пропустили сей злочин.

Слїдчий судія, який дістав до рук письмо Гонсьоровского, удав ся до епископа, щоби він позволив зробити ревізию в монастирі. В Австрії попи мають сей привілей що без позволеня епископа не вільно війти державним урядникам до монастиря, хотя би там не знати які злочини діяли ся. І до нинї еще державна власть кінчить ся у воріт монастиря! Епископ згодив ся на ревізию і тодї доперва судова комісия разом з ним удала ся до монастиря на ревізію. Монастир обляг швадрон гузарів, щоби сестрички не повтїкали де якими задними дверми. Коли комісія війшла до монастиря і зажадала ключів від келїї Варвари Убрик — як би грім вдарив в монахинї. По довгім шуканю і замішаню знайшли кмюч схований під підлогою у настоятельки. Двері до льоху Варвари через 20 років були замкнені, ключ отже був непотрібний.

(Дальше буде.)

Студія про модерний соціялїзм.

(Дальше.)

Єсли поневолим ґенія, отсих (рідких) людий, обмежемо зріст продукциї, нам випадалоб перекинути Колюмба через поклад. Теперішний капіталїстичний лад заобезпечує свободу сим людям в виборі і стремлїню до повзятого дїла, яке походить з їх власної ініціятиви. Они могуть пожичиними грішми та власною досконалшою методою повести продукт білошою скалею і завести низші цїни тогож. Вправдї сї люди збогачують ся самі при таких предприємствах і витворюєсь з них кляса капіталїстів, однаковож дїло їхнього ума з часом виходить і на користь загалу. Так прм. американьска високорозвинена промисловість не є випливом праці робучих мас а радше вислїдком висшого талану. Лад соціялїстичний не може жертвувати їм вільного поля і потрібного засобу для їхньої роботи, він не позволить їм взяти в руки ніякого капіталу, щоб они відповідно його вихіснували і показали що ним здолїють зробити, він може дати їм заняте, де як раз чоловік під розказом і наглядом тратить порив і оригінальність. І колиб соціялїзмови прийшлось вибирати провідників через процес виборів і він переродивсь в велику полїтичну машину, то вибір дїйсно спосібних людий і поставленє їх на властивих становиска здеесь бути неможливим. Позбутись однаковож провідництва спосібних людий то тільки, що загирити здобуту вже промислову продукцию.

4. Споріднена лиха сторона соціялїзму се булаб його безсильність. Безсильність державного промислу порівнана з приватним предприємством є загально знаною. Державний промисл обмотаний клубком червоних ниток, спаралїжований проволокою, обтяжений офіціялїзмом збутлївілий фаворитизмом і принціпками. Соціялїзм має на цїли запровадженє великої полїтичної промислової системи, яка привелаб з собою тільки лиха, якого сьвіт еще не бачив. Она перевернулаб теперішне промислове житє в одну борбу інтриґу й нечесноту. Конкуренцийний лад з своїми також лихами має на стільки доброго в собі, що понукує чоловіка боротись о власних силах, а тим самим змушує його робити всьо як найлїпше.

5. Соціялїзм представляє великі трудности в веденю в житє своїх плянів. Державний промисл при будованю желїзниць і розвоженю почти мало потягає за собою трудних питань про доставу, жаданю, якости і моди. Зовсім імакше малаб ся річ, еслиб уряд взяв на себе провадженє всього промислу. Він мусїв би будувати нам доми, заосмотрити в поживу, одїж, вибирати моди, приготовляти лїкарства, видавати часописи, друкувати книжки, розміщувати людність по оселях і т. д. Се переражає не одних думати про се змагане. Се викликалоб безчисленні питаня про се, чи вибрані урядники суть кваліфіковані на такі посади.

Допись.

Враженя з кацапского Віча в Нюарку.

В недїлю дня 22 с. м. аґітатори кацапські з під Горлиць роздавали пі церквами запрошеня на ,,Всенародне Віче'' в прибічній гали рутеньско-католицкої церкви.

О годинї 5 по полудни зібралось більш 400 людий всїляких партий і віроісповідань а між ними яких 100 галицких москаликів зі всїх дооколичних міст. Кождий був цікавий послухати яке лїкарство тим разам подадуть кацапи, що до поліпшеня долї і ,,обединенія'' руского народа в Америці.

Та не так сталось як склалось. Кацапня як звичайно виказала своє споріднене з тим зьвірятком що рийкою фіртку отвирає. Скоро тільки на гали появив ся штаб кацапскої кліки, один з комітетових по короткій промові заявив вибір предсїдателя на час віча і проти закона вічового сам поставив кандидатуру на одного з кацапів з цїлком иньшого стейту. Не зважаючи навіть на се що дуже мала горстка людий піднесла руки, він оголосив, що предсїдатель вже вибраний і поставив кандидатуру містопредсїдателя. Розумієсь се обурило решту присутних і вони запротестували проти такого деспотичного веданя ся на народних вічах, жадаючи поновити леґально вибір. Самозванець однак не зважав на се і тим самим спричинив бучу. В часї колотнечі заявлено, що вибір перейшов, та серед свисту, тупоту і сьпіву ,,Честь вам кацапскі лайдаки'' вискочив на стіл мов несамовитий ґ. Луцик і почав горлати славнозвісні хулїганьскі фрази набуті 25 лїтною практикою між своїми меншими хруниками. Своїми брутально - батярскими словами він допровадив до того, що наперед заордерована полїция на розказ кацапского штабу змусила більшу часть опозиционїстів вийти з галї. На галї лишилось не більш як 150 людий і тепер голїят Луцик дав волю своїй рийцї.

Визивав він всїх і вся словами, яких і найбільший батярина не уживає, вичисляв всї гріхи і любовницї унїятских попів, так безлично як би у него подібних ,,прогрішеній'' не було, словом показав себе в цїлій своїй безхарактерній наготї. Кінець кінцем він уміцнив здобутки культурні кацапів трираменним хрестом, миропомазанієм і царем. Цікаве і те, що кацапска шуфля ґаспадінъ Луцик признав Українців з Росиї але нїколи галицких. Отже если галицка Україна не має рациї споріднюватись з Україною російскою, то о скілько менче можуть галицкі кацапи з п[illegible] Горлиць називатись Вели[illegible] росами. Раз однак Лу[illegible]

digitized by ukrbiblioteka.org

Руский Дім Банковий

А. ҐРОХОВСКИЙ І СПІЛКА

Заложений в році 1880

АҐЕНЦИЯ КОРАБЕЛЬНИХ КАРТ

З початком літа будуємо наш власний ВЕЛИКИЙ ДІМ, при рогу *GRAND STREET і BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y.*, недалеко від нашого теперішного бюра. Вже розпочато приготованя до будови і скоро тільки дім стане, БАНК НАШ там перенесемо.

Споряджуємо і в конзулятах стверджуємо всякі документа важні в Европі і Америці.
Спродаємо колієві білети на цілу Америку.
Властитель і управитель L. W. SCHWENK, Нотар.

A. GROCHOWSKI & CO.

НАШІ БЮРА: *NEW YORK 111 East, 7th st.* *BROOKLYN 298 Bedford Ave.,* *JAMAICA 101 Rockaway Road*

помилив ся і сказав правду, що він не компетентний вдаватись в справу християньскої доґми, бо розуміесь на тім як свиня на перци. Заходить отже питане, чому свиня боронила перець, себто не свою річ.

Другий кацапский оказ, який повинен би вже давно бути в музеї за шклом, се аґент асекурацийного Товариства православних душ ґ. І. Крохмельний. Він знаючи що пресвитериянізм за мудрий на його дурну католіцким олієм помазану голову, не бравсь поборювати ідеї і накинув ся на д. Івана Бодруґа і представляючи його в найтемнійших красках думав що тим самим удасть ся йому збещестити ідею християньства. Бідака Крохмальний не видить сего що в Росиї хотя д. Бодруґа нема а мимо того є там більш два міліонів сектантів відай через се, що Росия має за богато таких оборонців православя як ґ. Крохмальний. Лучше булоб щоб Крохмальний заявив був отверто що д. Бодруґа тому має за особистого ворога, що через него зістав суспендований канадийским біскупом і через те змушений шукати охлапів в царославнім кориті. По що то крутити з піску батіг і силуватись побивати ідею, яка сама собою ширить ся з духом часу.

Між всіми нісенітницями одно тільки як на його розум удало ся, а то що если хтось не хоче бути православним то лучше най цілком в Бога не вірить. На такий вивід д. В. Кузів за дозволом полісмена просив о вияснене. Та глупоту годі покрити. Таке і з Крохмальним. Замість подати докладні поясненя він плів ні в шість ні в девять про: доляри, зміну віри, шуфлю, предків, Галичину, батьківску віру, гайдамацку кров, Дарвінізм, миропомазане, психольоґію, три - раменний хрест і т. д. Щастем Крохмального було, що на розказ кацапского штабу полісмен заказав ставляти дальші питаня і тим уратував його від зрівнаня себе з Луциком. Питане, чому тільки Крохмальному вільно зміняти віроісповідане?

Один з найбільше вирозумілих бесідників се редактор „Свѣта" Немоловский. Він в своїй бесіді не образував чувств национальних, а православе представляв в чисто церковній формі без політичних і национальних примішок. Немоловский в своїй промові уживаючи чистої українськоі бесіди дав доказ, щоби бути православним не конечне треба силуватись твердо-русске-горлицке літературне нарічіє з „Постула" і „Молота" як: „сознательний" „нероздітельний" „невосходітельний", „просьвітельний" і т. д.

Один тільки арґумент Немоловского, як на його особу за слабонький, кажучи що тільки православна церков має право уживати в Літурґії слова „православних християн", та що кожда наша церква не правно привлащує собі сї слова. Після сего виходить слово пресвитер повинні уживати тільки пресвитерскі церкви, та що кождий хто уживає слова пресвитер є присвитерянином.

Якуж користь принесло се віче єдиній спасительній нероздїлимій православній сьвятій церкві?

Хиба таку, що господин Луцик випив з батюшками не множко очищатательної і тим разом не мусів іти на ніч мити в реставранті „ди. ши". Друге, що на запит хто хоче бути православним патентовані кацаписка піднесли в гору рила, а два Українці що не мали ані на гадці лїзти в царославне болото не двигли рук і через ту не солідарність батюшки казали полісменови їх арештувати.

Трета користь се та, що Українці пізнали матушку Русь з єї синами і зареклись більше на батярскі віча не іти.

Для Українців нюарских се був день в котрім виказалось, що де ходить о національну ідею там всякі ріжниці партийні і релїґійні усувають.

Тільки так дальше панове батюшки, скликуйте віча на чолї з Луциком і Крохмальним а з'єднаєте Українців під один прапор.

І. Я. Не-Луцик.

ЕВРОПЕЙСКА
ґенеральна канцелярия адвокатска і нотариальна.
Перепроваджає справи судові зі старого краю як; процеса, стягає спадки, виробляє увільнене від вправ військових, виробляє повновласти, цесиї, контракти купна і продажи, колектує гроші зі старого краю і всьо що тільки до справ судових належить. — Хто має яку справу, хай зголосить ся устно або листовно на адрес:
D. KLARER
121 Norfolk St. *New York, N.Y.*

ДОБРОГО РЕМІСНИКА ЛЮДЕ ХВАЛЯТЬ!
Дипльомована акушерка зі Львова д. П. Зелізна іспитована перед амер. лікарями поручає свої услуги руским жінкам. Навіть в тяжких случаях дає пациенткам раду без лікарскої помочи.
П. Зелізна
201-3 Ave. B. Room 2.
NEW YORK.

А. Ґроховский і Спілка,
знана банкова фірма, котрої головні бюра суть в Бруклині, а філії в Новім Йорку і Джамайці кінчить будову свого власного дому в Бруклині і в осени перенесе до него бруклиньскі бюра. Таким способом фірма ся хоче дати певнійшу забезпеку, чим дотеперішною зложеною і через ряд вимаганою кавциєю в сумі 15.000 дол. виставленій.
Будинок сей при Бедфорд Евні і Гренд стріт і по виконченю буде представляти вартість 75.000 дол. а стори по таньшій ціні як де інде.
Згаданий дім банковий окрім інтересів банкових занимає ся продажею шіфкарт до тутешних і европейских портів як також продає колієві білета на американьскі лінії і залагоджує всї справи нотарияльні і військові.

РЕДАКЦИЯ „СОЮЗА"
пошукує людий, котрі занялиб ся збиранем передплати і оголошень до нашої часописї.
Близші інформациї подаємо листовно.
Назвиска уповажнених аґентів будуть оголошені друком.

„Ширіть нашу часопись!"

Илия Розенталь
Руский адвокат, 13 ПОВЕРХ
E. ROSENTHAL,
302 Broadway, *New York.*

Братя Русини! Наша двадцятьлітна діяльність на Американьскій земли, наша двайцятьлітна праця між Славянами, наше двайцятьлітне істнуване, підчас якого **вище сто міліон долярів** перейшло через наші руки, є найбільшим доводом що фірма
P. V. ROVNIANEK & CO.,
є сполягливою, сталою, чесною і довіря гідною.
ЕСЛИ посилаєте гроші до краю,
хочете уложити гроші до банку на процент,
хочете купити або виміняти заграничні гроші,
єсли потребуєте шіфкарти до краю або з краю сюда;
єсли маєте до вирівнаня спадкові справи в старім краю або тут;
Зголосіть ся з повним довірєм на сталу, сполягливу фірму,
найстарший християньско-славяньский банковий, і нотариальний заклад в Америці.
Листи адресуйте на котру небудь з наших канцелярий:
P. V. Rovnianek & Co.,
25 Ave. A, New York, N. Y.
612—614 Grant St., PITTSBURG, PA.
305 N. Water St., CONNELLSVILLE, PA.
В Бремен маємо своїх заступців: Кареш і Стоцкий.

УДІЛОВА ДРУКАРНЯ „СОЮЗ"
166 E. 4th Street, *New York, City*
принимає всякі роботи, що входять в обєм друкарскої праці.
Припоручену роботу виконує ся на час і по можливо низькій ціні.
Принимає ся також замовленя з провінциї.
Поручаємось

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"
Чи Ви нездібні до праці?
Спробуйте
PAIN-EXPELLER.
Він принесе Вам скору полекшу майже зараз по першім натертю. Він подає знамениті услуги при **ревматизмі, невральґії, подаґрі, звихненях, потовченях і усїх долегливостях,** котрі лічить ся сильно ділючим лікарством.
Дістати можна у всїх аптиках по 25 і 50 центів.
F. AD. RICHTER & CO.,
215 Pearl St., New York.

Tel. 2078 Orchard.

ТЕПЕР МОЖЕТЕ ДІСТАТИ У НАС ШИФКАРТУ ДО СТАРОГО КРАЮ ЗА *20* ДОЛЯРИ

ДІМ БАНКОВИЙ

OLINER BRO'S
Банкері

Гроші до Старого Краю висилаємо три рази в тиждень.
Найбезпечнійше і найскорше доходять гроші заслані нами.

Ми платимо 4 процент від вложених гроший.
Вкладки можна вибрати кождого часу без попередного повідомленя.

Аґенция корабельних і желїзничих карт

67 CLINTON STREET NEW YORK, CITY